

Medicina: Introducció a la Universitat i a la Medicina

Titulació / estudi: Grau en Medicina

Curs: 1r

Trimestre: 1r

Nombre de crèdits ECTS: 6 crèdits

Hores dedicació estudiant: 150 hores

Llengua o llengües de la docència: Català i castellà

Professorat: La coordinadora de l'assignatura és la Prof. Vanessa Soria que també és la del bloc d'Introducció als Estudis. El coordinador de Introducció al Sistema de Salut és el Dr. Fernando G. Benavides i el coordinador d'Història de la Medicina és el Dr. Albert Presas.

1. Presentació de l'assignatura

Introducció a la Universitat i a la Medicina és una assignatura bàsica del grau en Medicina que té 6 crèdits ECTS i consta de tres blocs diferenciats: Introducció als Estudis, Introducció al Sistema de Salut i Història de la Medicina. Cada bloc té un pla docent diferenciat.

2. Competències a assolir

Aquesta activitat docent té els objectius generals següents:

- Proporcionar als estudiants informació global rellevant referent als seus estudis en general i al projecte educatiu del centre en particular.
- Introduir els estudiants als determinants de la salut i la malaltia i la seva relació amb la societat.
- Presentar els antecedents històrics de la medicina i la professió mèdica.

3. Continguts

Bloc Introducció als estudis

Coordinació i professors

La coordinadora de l'activitat és la Dra. Laia Agell. Les sessions seran impartides per diversos professors i la lliçó inaugural la farà el Dr. Santiago Niño-Becerra, catedràtic d'Estructura Econòmica a la Universitat Ramon Llull de Barcelona. La formació pràctica serà responsabilitat dels professionals de Biblioteca i dels serveis informàtics.

Objectius generals

Aquesta activitat docent té els objectius generals següents:

- Proporcionar als estudiants informació global rellevant referent als seus estudis.
- Informar els alumnes sobre el model educatiu previst en el desenvolupament dels seus estudis.

- Proporcionar els coneixements necessaris per localitzar, avaluar, utilitzar i comunicar la informació de qualsevol dels àmbits d'especialització de la UPF, així com per utilitzar les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC).
- Augmentar la motivació dels estudiants envers la seva carrera i fomentar actituds i valors ètics referents als seus estudis i a la seva aplicació professional.

Programa teòric

El programa teòric consta de 14 sessions de 50 minuts, 1 pràctica de 2 hores, la lliçó inaugural i una sessió de cinema.

1. Els nous estudis (J. Pérez)
2. La UPF i la normativa dels estudis (J. Pérez)
3. El projecte educatiu del centre (I) (J. Pérez)
4. El projecte educatiu del centre (II) (J. Pérez)
5. El Servei d'Atenció a la Comunitat Universitària, SACU (professional del SACU)
6. Els estudis vistos pels estudiants (delegats)
7. Què és fer recerca i per què cal fer-ne? (J. Camí)
8. Com contestar els exàmens de PEM i el control de l'ansietat (E. Baillès)
9. Riscos laborals (C. Serra)
10. Experimentació en animals i en clínica: principis generals de bioètica (M. Farré)
11. L'estudi del cos humà: integració anatomia-histologia-fisiologia (A. Sitges)
12. Els programes de mobilitat (B. Alsina)
13. Ètica en els estudis universitaris (J. Pérez)
14. Sessió de cinema: *Despertares*, de Penny Marshall (1990)
15. Lliçó inaugural (S. Niño-Becerra)
16. Prevenció laboral en l'activitat clínica (C. Serra)

Programa pràctic

El programa pràctic consta de 6 mòduls impartits en 5 sessions d'1 o 1.30 hores de duració.

- M1. Accés als recursos informàtics i al Campus Global.
- M2. Correu electrònic, configuració i recursos de la xarxa.
- M3. Ordinadors, programaris i altres equipaments informàtics i audiovisuals.
- M4. Com trobar els recursos d'informació que necessito per a les meves assignatures.
- M5. Com trobar recursos d'informació per elaborar un treball acadèmic.
- M6. Bases de dades de biomedicina: MEDLINE/PubMed.

BLOC: INTRODUCCIÓ AL SISTEMA DE SALUT

Coordinació i professorat

El coordinador del bloc és en Fernando G. Benavides. Catedràtic de Salut Pública. Universitat Pompeu Fabra.

Objectius generals

Proporcionar a l'estudiant de medicina un marc de referència social que li ajudi a contextualitzar els coneixements biològics i clínics. Al final del curs, l'alumne ha de ser capaç d' 1) analitzar la salut des d'una perspectiva col·lectiva, 2) identificar la relació entre salut i societat, 3) definir el paper de la medicina en el marc del sistema de salut, 4) descriure els components principals del sistema de salut.

Programa teòric

Sessions magistrals:

1. Introducció al sistema de salut
2. Salut i malaltia
3. Salut percebuda i qualitat de vida
4. Història natural de la malaltia
5. Determinants de la salut
6. Desigualtats socials en salut
7. Sistema sanitari: organització i finançament
8. Atenció sanitària: primària i especialitzada
9. Qualitat de l'atenció sanitària
10. Salut Pública

Seminaris:

1. Presentació i debat d'una selecció de capítols continguts en els textos de referència.

BLOC: HISTORIA DE LA MEDICINA

Coordinació i professorat

Els coordinadors d'Història de la Medicina és el Dr. Albert Presas, professor de la Universitat Pompeu Fabra.

Objectius generals

Presentar els antecedents històrics de la medicina i la professió mèdica.

Programa teòric

El programa consta de 15 classes teòriques, 9 seminaris i 12 sessions pràctiques.

Classes teòriques:

- Tema 1. Característiques de la disciplina i significat per la formació del metge.
- Tema 2. Introducció a l'estudi de l'història.
- Tema 3. La medicina en els temps antics.
- Tema 4. La medicina fora d'Europa.
- Tema 5. La medicina grega (I).
- Tema 6. La medicina grega (II).
- Tema 7. La medicina medieval.

- Tema 8. La medicina renaixentista.
- Tema 9. El segle XVII i el desenvolupament científic.
- Tema 10. La medicina de la Il·lustració.
- Tema 11. El naixement de la medicina clínica moderna.
- Tema 12. El naixement de les ciències bàsiques mèdiques.
- Tema 13. Les revolucions terapèutiques.
- Tema 14. L'aparició de la biologia molecular.
- Tema 15. La medicina al segle XX.

Seminaris:

- Seminari 1. Les Grans Epidèmies al Llarg de l'història.
- Seminari 2. Com Funcionen els Organismes?
- Seminari 3. L'Etiologia de les Malalties Infeccioses.
- Seminari 4. El Naixement de l'Anestèsia.
- Seminari 5. El Naixement de la Cirurgia Moderna.
- Seminari 6. El Desenvolupament de les Neurociències.
- Seminari 7. El Concepte de Malaltia Mental.
- Seminari 8. La Medicina dels Transplantaments.
- Seminari 9. La Història de l'Oncologia.

4. Avaluació

- Cada bloc té els seus propis criteris d'avaluació, que estaran a disposició dels estudiants en els plans específics.
- La nota de l'assignatura serà la mitjana aritmètica de les tres notes dels blocs.
- Per superar l'assignatura és requeriment imprescindible no haver obtingut una nota inferior a 4 en qualsevol dels blocs.
- Si un estudiant en l'avaluació acreditativa corresponent no superés l'assignatura, durant el mes de juliol es realitzaran les proves de recuperació i només s'haurà de presentar en aquells blocs on hagi suspès.

BLOC: INTRODUCCIÓ ALS ESTUDIS

El resultat de l'avaluació del bloc repercutirà proporcionalment en el resultat de l'assignatura global d'Introducció a la Universitat.

1. L'avaluació del bloc es farà considerant:

- Una prova escrita de respostes curtes sobre el temari teòric.
- Els exercicis de pràctiques.

2. La repercussió sobre la nota de les diferents proves serà la següent:

- Teoria: 5 punts
 - Prova escrita: 5 punts
- Pràctiques: 5 punts
 - Exercicis: 2,5 punts

3. Les sessions d'avaluació seran les següents:

a) El divendres dia **10 d'octubre, a les 11.10 hores**, hi haurà una prova de respostes breus sobre els continguts explicats al programa. Diverses preguntes faran referència a la pel·lícula vista.

b) Els exercicis de pràctiques tindran uns terminis específics, que seran anunciats oportunament.

4. Qualsevol tipus de còpia o plagiat implicarà no superar el bloc i, per tant, l'assignatura general.

5. Es requereix un mínim d'una nota decimal de 4 en el bloc per poder computar la nota total de l'assignatura.

En el cas de no superar el bloc, la recuperació de la part teòrica serà el mes de juliol del 2015.

BLOC: INTRODUCCIÓ AL SISTEMA DE SALUT

L'avaluació específica d'aquest bloc -integrat en l'assignatura Introducció a la Universitat- es durà a terme mitjançant la participació activa de l'alumne en els seminaris. Per a això, es constituïran grups de 4 alumnes i cadascun d'ells prepararà una presentació d'un dels capítols dels llibres de referència, seleccionat d'acord amb el professor responsable de l'assignatura. El grup disposarà d'entre 10-15' (10 diapositives com a màxim) per presentar el capítol seleccionat, després de la qual la resta d'alumnes i el professor podran realitzar preguntes i debatre el contingut.

Paràmetres: Presentacions dels estudiants (60 % de la nota), examen (40 % de la nota).

Criteris sobre el procés de recuperació del Bloc

Els estudiants que després del procés d'avaluació no hagin superat el bloc tindran l'opció de fer una prova de recuperació durant el mes de juliol de l'avaluació corresponent a la prova PEM que té un valor del 40 % de la nota.

En cap cas es podrà recuperar l'activitat avaluada **durant** el procés docent. L'estudiant mantindrà la qualificació obtinguda durant el curs que representa el 60 % de la nota.

BLOC: HISTORIA DE LA MEDICINA

L'avaluació del bloc es farà considerant:

- Seminaris (30%) : Duració de 60 min en grups petits (20 estudiants). Discussió de lectures que els alumnes hauran fet prèviament en base a preguntes específiques plantejades pel professor. S'avaluarà a través d'un informe que els estudiants hauran de trametre al professor per la seva correcció.
- Confecció d'un treball de 3000 paraules (30%)

- Presentació oral del treball (màxim 10 minuts) (10%)

— Prova de preguntes d'elecció múltiple (30%)

Criteris sobre el procés de recuperació del bloc

Els estudiants que després del procés d'avaluació no hagin superat el bloc tindran l'opció de fer una prova de recuperació durant el mes de juliol de l'avaluació **que es fa al final del procés docent**, amb la contingència marcada.

Si un estudiant en l'avaluació acreditativa corresponent no superés l'assignatura, durant el mes de juliol es realitzaran les proves de recuperació i només s'haurà de presentar en aquells blocs on hagi suspès.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

BLOC: INTRODUCCIÓ AL SISTEMA SANITARI

ROSE GA. (1994). *La estrategia de la medicina preventiva*. Barcelona: Masson-Salvat Editores.

MCKEOWN T. (1982). *El papel de la medicina. ¿Sueño, espejismo o némesis?* México: Siglo XXI Editores.

COCHRANE AL. (1985). *Eficacia y eficiencia. Reflexiones al azar sobre los servicios sanitarios*. Barcelona: Salvat.

BLOC: HISTORIA DE LA MEDICINA

GILLESPIE, C. C. (Ed.) (1976ss.). *The Dictionary of Scientific Biography*. New York: Charles Scribner's Sons.

LAÍN ENTRALGO, P., (Ed.) (1971-1975). *Historia universal de la medicina*. Barcelona: Salvat.

ACKERKNECHT, E.H. (1982). *A Short History of Medicine*. Baltimore: John Hopkins Univ. Press.

BARONA, J.L. (1991). *Introducción a la medicina*. València: Universitat de València.